

"Hayvan gibi olamazsın. Çünkü, hayvanın mazi ve müstakbeli yok. Ne geçmişten elemeler ve teessüfler alır ve ne de gelecekte endişeler ve korkular gelir. Lezzetini tam alır." ifadelerini nasıl anlamalıyız; plan kuran, intihar eden hayvanlar var?

Hayvanların akıl ve şuurları yoktur, bunun yerine sevk-i ilahileri vardır. **Sevk-i İlahi**; tabiatçıların içgüdü dedikleri şey ise, hayvanın hayatına lazım şeylerin Allah tarafından ilham sureti ile hayvanlara bildirilmesidir. Bizim akıl ve şuur zannettiğimiz şey, işte bu sevk-i İlahidir. Demek plan kuran hayvan değil, kaderdir.

Kur'an'ı Kerim'de bu hadise şu şekilde resmediliyor:

"Rabbin bal arısına şöyle vahyetti: 'Dağlardan, ağaçlardan ve insanların kurdukları çardaklardan kendine göz göz ev (kovan) edin. Sonra da her türlü meyveden ye de Rabbinin sana yayılman için belirlediği yolları tut!' Onların karınlarından renkleri çeşit çeşit bir şerbet çıkar ki onda insanlara şifa vardır. Elbette düşünen kimseler için bunda alacak ibret vardır. (Nahl, 16/68, 69)

Bu âyette vahiy, ilham anlamındadır. Kuşun uçmayı, balığın yüzmeyi, yeni doğan bebeğin emmeyi öğrenmesi gibi, bütün canlıların hayat vesilelerini öğrenmeleri de ilham eseridir. Bütün büyük keşifler, önemli edebiyat ve san'at eserleri de bu kabildendir. Bal arısının harika kimyagerliğine âyet özellikle yer vermektedir.